

izbaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne petih vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

VOLIVCI!

Kandidati stare struje S. L. S. so:

Anton Manfreda,

posestnik in bivši deželni poslanec na Idrskem,

Josip Fon,

državni poslanec v Gorici.

Fran Grgič,

župan v Velikemdolu.

Za te može pojdite v boj in oddajte svoje glasove. Ti-le so Vaši domačini, ki Vas bodo najboljše zastopali v deželnem zboru!

Zakaj ne more naš deželni zbor mirno delovati?

Odgovor je lahek: ker ni še dr. Faidutti deželni glavar. Ta skrajno častiteljni gospod dozdej še ni postal škof; zato hoče biti vsaj deželni glavar naše poknežene grofije. Da bi to častno mesto dosegel, išče že peto leto večino v deželnem zboru. Ni izbirčen. Njegovi listi sicer poudarjajo vedno katoliški princip, a on kot politik išče brez ozira na ta princip zvezo le s strankami, ki mu zamorejo pomagati do večine in s tem do deželnega glavarstva. Nekoliko let je bil dr. Faidutti član italijanskega liberalnega kluba... Leta 1908. je sklenil pismeno zvezo z 9 slovenskimi liberalnimi poslanci in prišel tako do večine v deželnem zboru. S tem se je bil približal svojemu cilju. Deželnim glavarjem je sicer že bil imenovan dr. Pajer. A zavezniki bi bili starega Pajerja bržkone mrevarili toliko časa, dokler bi se ne bil kot deželni glavar odpovedal. In Pajerjev naslednik bi bil gotovo le dr. Faidutti, kateremu sta že na Dunaju ponujala deželno glavarstvo pristna liberalca Andrej Gabršček in takratni deželni in državni poslanec Štrekelj. Ta lepi račun je prekrižala dr. Faiduttiju znana obstrukcija v deželnem zboru. Zavezniki so potem zapustili deželni zbor, ki je postal vsled tega nesklepčen in je bil razpuščen. Ker pa so dobili pri novih volitvah l. 1909. prejšnji slovenski liberalni zavezniki le 5 mandatov, je šel Faidutti iskat zaveznikov drugam. Dolgo se je dogovarjal in pogajal z liberalnimi Italijani. Že se je bila zveza skoro sklenila, a do nje vendar ni prišlo, ker italijanski liberalci niso hoteli brezpogojno prepustiti Faiduttijevega klubu odborniškega mesta. Ko so se bila razbila pogajanja z italijanskimi liberalci, je iskal dr. Faidutti večino pri devetih poslancih naše Slovenske ljudske stranke. Že je dumajska »Reichspost« priporočala imenovanje dr. Faiduttija deželnim glavarjem, češ da to želijo tudi slovenski agrarci in klerikalci. A vendar nabil Faidutti imenovan deželnim glavarjem, ampak dr. Pajer. Dr. Faidutti in njegovi soposlanci so kasneje odložili svoje mandate, slovenski liberalni poslanci pa so zapustili deželni

zbor. Posledica tega so letošnje volitve, ki zopet razburjajo deželo, sejejo prepri in sovraštvo ter povzročajo moralno in materialno škodo.

Zdaj išče Faidutti zopet večine. Med njim in med liberalnimi Italijani so se pred kratkim vršila pogajanja. Liberalni Italijani so mu obljubili podpore za njegove ekonomične organizacije in njegovemu klubu odborniško mesto, ki je bilo dozdej edina zahteva Faiduttijevega kluba. A Faidutti je sedaj stavil še druge zahteve in pogajanja so se razbila. Ostalo mu je le še upanje, da zmaga njegovi kandidatje tudi v skupini italijanskih mest in trgov, v slovenskem delu dežele pa — novostrujarji.

Faidutti je imel med gor. Slovenci že od nekaj nekoliko eksponentov svoje častihlepne politike. In zdaj se je vzdignil še novostrujarski general dr. Brecljssvojimi kranjskimi in domačimi pomagači zoper dr. Gregorčiča in druge naše poslance. Nastal je v deželi boj duhovnika proti duhovniku — in dr. Faidutti upa, da mu ta boj prinese večino v deželnem zboru in častno mesto deželnega glavarja.

Da bo enkrat mir v deželi in v deželnem zboru, svetujemo našim bodočim poslancem, naj vendar vpoštevajo po možnosti dr. Faiduttija srčne želje. Seveda mora dr. Faidutti poprej izpolniti pogoji, katerega smo mu že tolikokrat stavili: korenito se morajo poboljšati on in njegovi listi.

Lov na mandate.

Z velikimi frazami in s širokimi besedami imajo novostrujarji navado označevati svoje »politično« delovanje, ki pa se je izkazalo še o pravem času kot lov na mandate. Glavni motor vse nove struje niso morda kake vodilne misli, ali kake nove ideje, ampak edino dr. Breclj in njegov mandat. Sicer nova struja trdi, da oni so postavili politiko pri nas na Goriškem na katoliško podlagi, kar absolutno ni res. To je storil že davno prej dr. Gregorčič, ki je žrtvoval vse, da je ohranil katoliškemu ljudstvu na Goriškem tudi pristo politično besedo. Ko je prišel liberalizem na Goriškem v klasje, je bil ravno dr. Gregorčič oni mož, ki je stopil pogumno na plan in ustanovil lasten list »Gorico«, pridobil katoliškemu ljudstvu lastno tiskarno, lastne denarne zavode

itd. To ni bilo majhno delo in sega pri nas tako široko in globoko, da nova struja ni niti površine pregledala, poglobila v to se pa ne bo nikoli. Prazne so tedaj novostrujarske besede in govoričenja o ustanovitvi kake politične katoliške stranke, saj je taka stranka že obstojala in ni bilo treba nič drugega kot pristopiti in delati. Toda novi struji, ah pravzaprav dr. Breclju do tega ni bilo mari, ker tam je kazalo le narodno delo in delo, dr. Breclj pa je hotel mandat in sicer dobro plačan mandat. Že pri volitvah pred štirimi leti je silil v ospredje in že takrat se je povdarjalo od njegove strani, da ima strahovite zasluge. Ker takrat ni vtegnil splezati v deželni zbor, je poskusil znova z »Novim časom«. Ta list je bil ustanovljen baje za to, da bo varoval naše narodne in katoliške interese v Gorici in na Goriškem, da bo zastopal katoliško politiko in podobno. Posebno predrzno je ta list omenjal slovo in složno delovanje, med tem ko je od rojstva sem bila njegova naloga delati zgago in neslogo v naši stranki na Goriškem. Lepo in mirno smo živeli do takrat, stranka je vidno napredovala, liberalizem je bil čisto uničen in strt in glej, »Novi čas« je začel delati med nami spor in neslogo, razkol in prepri je bilo njegovo geslo.

To so stvari, ki jih ne bodo novostrujarji nikoli izbrisali, nikoli zatajili. Cela dežela ve, da jim ni bilo drugega na srcu kot prepri in razdor in šuntanje proti dr. Gregorčiču, ker se ni hotel kar umakniti, da bi se dr. Breclj usedel na odborniško in na voditeljsko mesto.

Ravno iz tega vzroka je začel dr. Breclj vihar tudi po deželi. Začeli so ustanavljati nova katoliška društva, češ, da stara katoliška niso več dobra. Vse kar je bilo do sedaj v deželi pod katoliškim imenom, je moralo takorekoč izginiti, se skriti, ker ni bil dr. Breclj pri ustanovitvi. Iz bralnih društev je moral romati »Prim. list« na polico, ker je prišel »Novi čas« na njegovo mesto z novim, svežim katoličanstvom itd. In vse to se je godilo skozi par let edino za slovo in za mir na Goriškem. Edino mi, ki smo pokazali odpor proti tem novotarjam, proti temu novemu krščanstvu, proti temu zgagarstvu, kakor je imenoval tako početje veliki kardinal Kopp, le mi smo bili po besedah teh modrijanov tisti, k ismo delali zgago, mi nismo razumeli tiste pesmi o slogi, ki so jo peli kalini okoli »Novega časa«. Tako se je razvijal dr. Brecljev boj za mandat vedno hujše in hujše in ti ljudje, ki so bili najhujši nasprotniki vsake discipline, vsake politične avtoritete, to ljudje so si nazadnje nataknil še obleko S. L. S. in trdili vsakemu, kdor jih je hotel poslušati, da oni so pravzaprav S. L. S., dr. Gregorčič ni nič. In vendar je dr. Breclj nastopal koj od svojega prihoda na Goriško proti dr. Gregorčiču, in vendar je bil »Novi čas« ustanovljen edino kot nasprotno glasilo in vse delovanje nove struje je bilo naperjeno proti obstoječi stranki, ki si edina s pravico nadene pridevek slovenska in ljudska.

Tako početje kot ga je uganjala in ga še vedno uganja nova struja, pa se prav nič ne vjema s političnim delovanjem narodnih delavcev, taki ljudje so razdirači, fakijskoni, kakor se v politiki pravi.

Da je temu res tako, to so pokazali novostrujarji prav jasno. Pravzaprav

tu pride v poštev edino dr. Breclj, ker on krmi in vodi vso stvar tako, da odleti njemu v žep mandat, vse drugo ne bo imelo od cele te gonje niti enega vinarja dobička. Dr. Breclj je znal z »Novim časom« nekatere kroge pri nas tako preslepiti, da prisegajo na njegova takozvana »načela« brez najmanjšega pomisleka. Nekaj teh ljudi, ki tako nori za dr. Brecljem kot za kakim Antikristom sicer niso krivi sami, ker pač verujejo, ker ta in ta tako pravi. Da bi stvar o mandatu bila bolj skrita, si je dr. Breclj obesil najtežjo katoliško suknjo in njegov katekizem je strožji kot pravi cerkveni. Mi bi to stvar sodili tako le, da ima vsaka reč svoje meje in da je lahko tudi tak dober katoličan, ki ne voli ravno dr. Breclja in ne prisega na »Novi čas«, ki spreminja svoja načela od danes do jutri. V ta lov za dr. Brecljev mandat se je pa vjelo tudi nekaj ljudi, ki bi jim bili mi pripisovali več razsodnosti, a pokazali so ravno nasprotno, da samostojne sodbe ne poznajo.

Poleg verskih so za Brecljev mandat vprežene tudi narodne, slovenske koristi, katere so pač »Novemu času« presneto malo mari. Namesto, da bi šel denar »Slov. Straže« za obmejne šole, si pusti nova struja plačevati 200 iztisov tega brihtnega lista, namesto, da bi bili novostrujarji kaj storili za narod že naprej ponuja dr. Breclj svoj »bodoči« mandat našim najhujšim nasprotnikom dr. Faiduttiju in tovarišem. Ako bi bil dr. Breclj izvoljen, bi on kar tebi nič meni nič stopil v zvezo z laškimi krščanskimi socijalci, niti skledo leče bi zato ne zahteval. Tedaj se vidi, da mu ni prav nič mari za narod, za ljudske koristi, nič mu ni mari za stranko ne za politična dejstva, samo da bi dobil mandat v svoje roke, potem bi bila rešena domovina.

Ljudstvo naše je hvala Bogu tega »jagra« za mandat prav in temeljito spoznalo in zato bo zastoj lovil glasove pri jutrišnjih volitvah. Ljudstvo mu korenito izžene kranjske sršene in upati je, da ga ne bodo nikdar več nadlegovali. Zato pa bodo oddale naše trume svoje glasove kot en mož za kandidate domače stare struje.

Volilci pozor!

(Dopis.)

Tuji, ki se naseljujejo med nami in iščejo po pošteni poti svoj kos kruha, se čudijo naši mehko in lahkovernosti. Če pride med nas kak političen šarlatan in nas prav pošteno farba, mu hitro ploskamo in ga smatramo za svojega rešitelja v kljub britkim skušnjam, katere smo imeli s takimi junaki.

Tuji imajo prav; a to ne velja le za slovenske marveč v isti meri tudi za laške prebivalce naše kronovine.

Na laški strani so dobili tam iz Italije moža, ki je nekaj let vodil denarni zavod »Banca popolare«. Zaupanje v tega moža je bilo brezmejno. Meščani in drugi goriški Italijani so kar drli v zavod in izročevali svoje groše temu privandrancu. A v malih letih je nastal v zavodu grozen polom; člani načelstva in nadzorstva so bili oškodovani za približno poldrugi milijon kron.

Drugi junak je zapustil blaženo Italijo z vso njeno polento ter ponudil se Furlanom za odrešenika. Osnova je denarni zavod »Banca Friulana«, ki je

moderne »modrosti«. Ako bi bili ti go-spodje količkaj poznali kako discipli-no, ako bi bili količkaj vedeli, kaj se pravi politika, potem bi morda bili nastopali nekoliko drugače. Toda njim ni bilo marj zato, da se stranka še bolj okrepi, ampak za njih osebne koristi. In radi teh osebnih koristi so kršili v stranki disciplino, so stranko razcepili na dvoje in razdivjali ljudstvo po deže-li. Kdor si je v svesti, kaj dela in da je odgovoren za svoje dejanje, ta ne dela tako. To razdiranje, to razkopavanje, kjer vsak dela po svoji glavi, to imenu-jejo novostrujarji politično delo za stranko. Samo da tistih par izvoljenih doseže svoj namen, drugi naj pa gleda-jo, kako si pomagajo. In ker ni dr. Gregorčič dopustil takega dirindaja v stranki, za katero je on odgovoren pred ljudstvom, zato ni dr. Gregorčič več dober, zato ga je treba odpraviti, zato naj stopi na njegovo mesto mož, ki se ne uklanja avtoritetam, mož, ki ne pri-pozna niti dr. Šusteršičevih političnih načel, mož, ki se ne bo brigal ne za to ne za ono, ampak le za — svoje osebne koristi. Tak mož je po duhu nove stru-je, to bi bilo v njih smislu. Kaj discipli-na, kaj red, kaj narodna sloga, kaj ljud-ske koristi, vse to ni merodajno, važni so le mandati, važne le osebne koristi.

Pojmi so se zmedli »Novemu času«, kakor vsakemu, ki ne pozna objektivne doslednosti. Še pred par dnevi so roh-neli mladi gospodje, da je dr. Gregor-čič vodil kdor da več politiko, s kate-ro je pa našemu ljudstvu le koristil, po-sebno gospodarsko. Za par dni potem grme »načelniki« politik, da naša dežela krivično deli podpore, da mi ne dobimo nič. Lahj vse, prav kakor se bere v »Soči«. Radovedni smo, ali je storil dr. Gregorčič res tak greh, če je pridobil našim kmetovalcem podporo; »Novi čas« seveda tudi tako. Zato tudi o-znanja, da je boljše, ako dobi-mo nič, ako postanemo še ve-čji revčki, samo da se zvezemo z dr. Fajdutti-jem. Torej tako daleč gre politična modrost dr. Breclja. Čemu po-tem še volitve? Odstopimo vse pravice dr. Fajdutti-ju, pa je stvar končana. Lah naj si deli lepo deželni dnarce, mi pa pojmimo lepo »načelno« beračiti. Zdaj vsaj vemo, pri čem smo, naše ljudstvo ve, kako ima voliti. Proč s temi ptiči, ki nas prej prodajajo kakor imajo manda-te v rokah.

Gnojnico so zagledali pri »Novem Času« namreč, kako se je iztekla iz uli-ce Vetturini po celi deželi. No, spozna-vaj se sam, je res lepo načelo in novo-strujarjem ga prav posebno priporo-čamo. Glavni del njih gnojnice pa ni prišel iz ulice Vetturini, ker tisti »Novi Čas«, ki je prinesel lažnjivi, pod-taknjeni govor poslanca Fona, tisti »Novi Čas« je bil tiskan v Hilarijanski tiskarni. Prosimo, naj počedijo tam še bolj kot v ulici Vetturini.

Več kot prepozno. »Novi Čas« klati okoli sebe tudi s »Prim. Listom«, češ, radi njegovih napadov na zaslužne no-vostrujarje so nekatere družine vrnile celo list. To stvar je treba v toliko po-praviti da, če se je to kje zgodilo, se je zgodilo le vsled nečuvnega grdega agitiranja »nedolžnih« novostrujarjev proti »Prim. Listu«. Ti agitatorji so ti-sti, ki oznanjujejo dr. Brecljev kateki-zem, a so pozabili na onega, ki so ga še pred kratkim nosili pod pazduho v šolo. S tem novim katekizmom pa ne bodo rešili nove struje in »Prim. List« bo e-nako ponosno razvijal svojo katoliško zastavo kakor do sedaj. Hčerka nekega posestnika na Krasu je prav temeljito posvetila enemu izmed teh agitatorjev, češ, če dobimo še 100 »Prim. Listov« v hišo, jih bo ona osebno razdelila po va-si. Tako je prav, čestitamo vrli rodo-ljubkinji!

Brez zunanjega vpliva se mora lju-dstvo odločiti za prihodnje volitve, tako piše »Novi Čas«, a se dere in agitira na vse žive sile, da bi še vlovil kakega volilca. Z Obljubkovo kandidaturo so ho-teli loviti liberalce, a so se vrezali, ker liberalci niso pozabili, kaj je pisal »Novi Čas« proti Ciril in Metodovi družbi. S ponarejenim in podtaknjenim govorom poslanca Fona so hoteli loviti naše so-mišljenike, se jim tudi ni posrečilo. — Radovedni smo res, koliko imajo tistih svojih »ogromno« glasov, da toliko skr-bijo za druge. Kaj je to katoliška re-nesanca, da lovi nova struja liberalce, ali je to katoliška renesanca, da lovi no-va struja glasove z izmišljenim govorom našega poslanca? Lepo kato-ličanstvo na lažnjivo liberalni podlagi. Prosimo dr. Ušeničnika, da pre-motri to stvar s filozofičnega stališča, naloga je naravnost hvaležna.

Najhujši greh stare struje. Novo-strujarji so nam očitali že več teh »naj-hujših« grehov, kako naj se poboljša-mo. Vse je novostrujarjem »najhujši« greh, kar jim ravno pride pod zobe, ta-ki superlativi dosti ne pomagajo, kajti kdor ne zna ločiti bistveno od ne-bistvenega, ta ne zna soditi pravično ne pošteno. Taki civkarji so novostrujarji. Prej so gonili vedno »Sočino« pesem o naši zvezi z Italijani, katere zveze nikoli ni bilo. Ker smo jih o tem temeljito po-učili, so naenkrat umolkli, a dobili se za to nov »najhujši« greh na naših ple-čih. Ta najhujši greh je »da je bila (na-ša stranka) mlačna zoper liberalizem«. Kaj takega more trditi edino tepec in pravi nepoznavatelj naših raz-mer, kajti radi bi vedeli, kdo je naredil več za katoliško stvar na Goriškem, mi ali tistih par »orlovskih kolon, s kate-rimi se nova struja tako ponaša. To je vsa tista njih ogromna organizacija, o kateri vedo povedati prava čuda. Te »ogromne« vrste pa niso še tako disciplinirane, da bi ne hodile na sokolske plese plesat, kakor to pravi »Sokolski prapor«, kateremu mi pač lahko toliko verujemo, če nova struja pobira kora-ke za »Sočino« pisavo. Naj nam potem pove nova struja, kaj je storila? Med preprostimi ljudstvom kakor vidimo ni posebnosti, duhovščina, kar jo je na njih strani, pač ni potrebovala novo-strujarske katoliške renesance, kar je svetne inteligence so pa sami Kranjci — voditelji. Kje so tedaj tiste ogromne ak-cije za naše ljudstvo. Morda tisti krik, da je treba spremembe pri okrajnem šolskem svetu, ko je bila ta sprememba od naše strani že rešena stvar? Ali morda tisto pisanje v »Novem Času«, da je naša dežela potrebna preporoda itd. T o s o f r a z e!

Če je kdo strl liberalizem v naši de-želi, je bil dr. Gregorčič in njegova stranka. On nam je dal samostojne de-narne zavode, on lastno tiskarno, on samostojno katol. časopisje, on je po ve-čini začel vsako važnejšo akcijo in io tudi izvršil. Tu ni nič obljub, nič kome-dij. Stvar mora govoriti sama. In tako stranko, ki je toliko storila za katoliško ljudstvo na Goriškem, tako stranko si upa »Novi Čas« napadati, češ, da je bila mlačna proti liberalizmu. Drugega šedaj ne vedo povedati ti gospodje, a tudi to se jim je temeljito ponesrečilo. S taki-mi slepili ne bodo oni nikomur lepili oči, ljudstvo ve, kdo je kaj storil zanj in kdo je le pisal o »reformah«. Takih praznih obljub od kranjskih politikov mi ne rabimo, zato proč s temi politiki in proč z obljubami na popirju.

»Gorica« je bila tudi obsojena, tako piše »Novi Čas«. Da, da, tudi »G.« je bila zaradi uredniške nepaznosti obsojena, in sicer takrat, ko je bil pri nji urednik sedanji urednik »Novega Časa« Krem-žar.

Vrhunec lumparije so dosegli pri »Novem času« z nekim člankom, ki ga je pisal baže neki njih prijatelj s Kranj-skega. Tisti »prijatelj«, naj bo že ta ali ta, mora biti velik tepec, to naj si za-pomnijo pri »Novem času« in on sam, ker drugače bi si ne upal pisati takih oslarij in takih lumparij na račun naše-ga voditelja dr. Gregorčiča, ki je žrtvo-val vse svoje za blaginjo in korist slo-venskega naroda sploh in goriških Slo-vencev posebe. Štirje letniki »Novega časa« za naše ljudstvo nimajo tistega pomena kakor ena sama stopnjica v »Šolskem Domu«, to naj si gospodje blagovolijo zapomniti! Ta »prijatelj« v »Novem času« sumiči katoličanstvo dr. Gregorčiča, kar je že višek nesram-nosti in piše tako le: »Toda mi pozna-mo to katoličanstvo. Mi vemo, da dr. Gregorčič, četudi duhovnik, ni bil nikoli po srcu popolnoma naš.« Kdo je ta brihtna glava, ki to piše, ne vemo sicer, a značilno je to za nezrelost in smrk-olinstvo pri »Novem času«. Mož, ki je od svoje mladosti na delu za narodno in ka-toliško stvar, mož, ki je kot duhovnik in politik odlična oseba prve vrste, mož, ki je deloval za katoliško stvar bržkone prej kot se je tisti »prijatelj« »Novega časa« rodil, ta mož se ne vidi tem pti-čem ureden katoličan, ker ni bil njim po srcu. Ne, šarlatan in neznačajnejš ni bil dr. Gregorčič nikoli, to je treba javno pribiti, tudi za tistega »Kranjsk. prijate-lja« vidno! S tem pa tisti fantič ali kar je, še ni zadovoljen, dalje piše: »Vemo, da je bil dr. Gregorčič patron Gabr-ščekov in torej bolj ali manj sokriv zla, ki ga je ta človek pripravil nad Gori-ško.« Dalje pač ne gre, kakor piše to »katoliško« glasilo. Ni dolgo, kar smo čitali v »Soči«, da je dr. Gregorčič kriv, da je prišlo do znane afeze pri c. kr. o. šol. svetu, sedaj je kriv, da je Gabršček postal liberalec. Več si pač ne moremo želeli od ljubega »kranjskega perjatla«, ki bi jih zaslužil 50 gorkih, ker drugo mazilo mu bržkone več ne pomaga. In ti ljudje hočejo pri nas gospodariti, ti ljudje, ki naše voditelje blatijo kakor isterski jesiharji. Kolikor mogoče daleč preč s to kranjsko rodovino in varujmo se je kot pekočega ognja. Takega kato-čanstva pač ne rabimo, surovosti naj si pripnuđijo Kranjci med seboj, naši želodci so za njih tepke prefini.

Kranjci — gospodarji. Tako piše »Novi čas« in pravi v nekem dopisu (?) s Krasa: H koncu pa še nekaj glede raz-pora med »Primorskim listom« in »No-vim časom«. Nič ni nenavadnega, če sta dva gospodarja v hiši raznih mnenj.« Kdo sta tista dva gospodarja, dragi »Kraševci kmetje«, ki ste podpi-sani pod tistim dopisom? Mi poznamo na Goriškem le enega gospodarja in to smo mi domačini. Privandram fra-karji, ki smo jim mi v svoji velikodaš-nosti pomagali do boljših položajev, ti naj bodo lepo tiho in naj si ne pride-vaajo več naslova gospodarji. Pokazali pa so vso svojo predrznost s svojim ne-dostojnim obnašanjem, ker hočejo kar pograbit nam iz rok, kar njim niti od daleč ne pritiče. Domačini, volilci, po-kažite tem »dragim« rojakom, da smo še vedno pri nas le mi gospodarji!

Obljubek je priporočal dr. Breclja na shodu na Vrhovljah bržkone zato, ker ga je vzel med novostrujarske kan-didate ali pa zato, ker je »Novi čas« na-pisal l. 1910 tiste izborne članke v ka-terih je pohvalil Ciril in Metodovo dru-žbo in njeno delovanje. Naravnost ne-verjetno! Prvomestnik Cirila in Meto-da v Brdih ponuja novostrujarskega kandidata, oče briskih sokolov se trudi za dr. Breclja! Ali se katoličan dr. Bre-celj ne sramuje tega priporočila od ta-ke liberalne strani. Kaj pravijo k temu katoliška načela, kaj resolucije treh ka-tol. shodov? Naše ljudstvo naj tudi

spregovori svojo o dr. Breclju in naj na dan volitev odda svoje glasove našemu kandidatu Manfredi, da ne bo dr. Bre-celj prisiljen se zahvaljevati Obljubku za prijazen in podpora.

Impozanten shod v Kobaridu ob-javlja »Novi čas«, a ne ve o tem impo-zantnem in lepem shodu nič drugega povedati, kot da sta govorila tam kandi-data Abram in dr. Breclj. Ta dva lah-ko govorita tudi brez shoda, v kaki oštariji.

Prvoboritelj na Goriškem je postal te dni dr. Breclj, ker stoji njegovo ime med kandidati nove struje na prvem mestu. Čestitamo!

Geslo nove struje je, kakor pravi »Novi čas«: **S poštenimi sredstvi v na-čelnem boju zmagati in rajše častno propasti (?) kakor pa se posluževati nizkotnega orožja.** V isti številka stoji na drugi strani popolnoma izmišljen govor poslanca Fona, ki ga ni on nikoli govoril. To je vendar podtikovanje in laž, altrocché poštena sredstva in na-čelno bojevanje. Kaj de na to dr. Bre-celj, kaj??

Dr. Breclj proti nadškofu. Kar smo mi pisali o izjavi dr. Breclja proti našemu knezonadškofu je vse pristna resnica. Mi nismo tako, da bi slišali ko-ga govoriti na shodu, ko je molčal, ni-smo taki, da bi trdili: dr. Breclj je to rekel, če bi ne bilo res. Da njemu ta stvar se da j ni prijetna, to verujemo, a zaradi tega pač še ni izmišljena. Kar je res, je res in naj dr. Breclj taji kolik-or hoče. Mi vemo prav dobro, da je dr. Breclj rekel z ozirom na isto ne-dovoljeno deputacijo o knezonadškofu to-le: »Kaj misli škof, da smo mi njego-

Sovražnik

ste svojega žepa ako zamudite
priliko ki se vam nudi v trgovini

J. MEDVED

V GORICI.

Vsled izvanredno velike zaloge iz-gotovljenega blaga se odda

600 moških oblek

iz modernega in dobrega blaga

po kron 15-30

Cene oblekam za otroke in dečke

so izdatno znižane.

Cefiraste srajce

po 2 kroni.

Slamnatii klobuki

po 80 vin.

VSEM JE ZNANO,

da je MEDVEDOVA TRGO-VINA založena le z dobrm blagom, zato pridite z za-upanjem, ki ga podjetje po svoji poštenosti in potrpe-žljivosti zasluži.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO

edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

vživala med Furlani veliko zaupanje. A kmalu so se pokazale zle posledice, ki morajo nastati tam, kjer se previdno ne gospodarji. »Banca Friulana« je prišla v likvidacijo, in le vladni podpori in požrtvovalnosti bogatašev-pristašev se je zahvaliti, da ni nastal v tem zavodu jednopolom, kakor v »Banki popolare«.

K nam je privandral pred leti dr. Tuma, ki je bil najprej klerikalec, potem liberallec in naprednjak in naposled je socialni demokrat. Mož se je protivil z vsemi štirimi proti vpeljavi vžitnine v deželno režijo. In res je zaprečil, da ni sprejela vlada že pet let poprej pobiranj vžitnine v lastno režijo. V našem listu smo vže opetovano na podstavi dejanskih podatkov dokazali, da je s tem oškodoval deželo, občine in državo za milijone.

Na navaden način prisvojil si je bil tudi »Goriško ljudsko posojilnico«, ki je vživala veliko zaupanje med ljudstvom, dokler je bila v domačih rokah. Ta denarni zavod bi bil danes eden najmočnejših na Goriškem, ako bi bil ostal v prvotnih rokah. Sedaj mu načelujejo sami došleci; a zavod hira in umira.

Isti dr. Tuma, ki je prišel k nam s Kranjskega, je osnoval tudi »Mizarsko« in »Trgovsko-obrtno zadrugo« z namenom, da bi postal voditelj goriških »trotoev«. Ko je čul pokati v svojih tako zelnjalno osnovanih zavodih, jih je prepustil drugim, in danes občuti na stotine družin posledice tega kranjskega odrešenika.

Tudi v okrajni šolski svet sta se vsedla dva junaka iz sosedne vojvodine. Trinajst let sta tam »letno« gospodarila in z viška doli ponosno gledala na to neumno goriško raso. Zapustila sta pa okraju približno milijon dolga; volilci in posestniki bodo morali od l. 1914 počenši plačevati za potrebščine ljudskega šolstva namesto 94% najmanj 150% šolske doklade vsled tega »umnega« gospodarstva. Sedaj je na čelu tega zastopa domačin, in uverjeni smo, da se ne bo tam vršil več škandal, kakoršen se je godil do l. 1912. Tako morejo gospodariti le tujci, ki ne poznajo dežele.

Sedaj je nastopil dr. Breclj, da osreči in dvigne te goriške inferijorne Slovence na višek napredka. Kmalu po svojem prihodu je razbil društvo »Sloga«, napadal na nečuden način našega zaslužnega voditelja dr. Gregorčiča in ga ozlovolil, da je ta že hotel obrniti hrbet vsemu javnemu in političnemu življenju. Nato je hotel zagospodariti v »Centralni posojilnici«. Zlezti je hotel h temu denarnemu zavodu, kakor dr. Tuma v »Goriško ljudsko posojilnico«; a v tem zavodu je bila straža, ki je ob pravem času zapazila Breclj-nove nakane, in mož je ostal zunaj. Zato pa mu je zavod trn v peti in še bolj oni, ki ga vodijo. Kjer je le mogel, je metal vodstvu poena pod noge ter tožil, kako zavod grdo postopa proti njemu in njegovim ustanovam.

S silo, kakor dr. Tuma, hoče postati voditelj goriških Slovencev, in nekateri mladi neizkušeni rojaki drvijo slepo za njim v kljub temu, da vidijo in vedo, kako nepovoljno v narodnem in finančnem oziru so razmere po dr. Breclj-u zasnovanega društva »Svoj Dom«, dasi vedo, kako je z drugimi novostrujarskimi podjetji. Vkljub temu ga hočejo spraviti v deželno hišo in imeti za voditelja gor. Slovencev menda v nadi, da uniči potem s svojo čarobno besedo vso novostrujarsko finančno mizerijo.

In ta Kranjec se brati sedaj s tujcem dr. Faidutti-jem v svrhu, da bi dobila dež. upravo v roke.

Sramota bi bila za Vas in vso Goriško, ako postavite na čelo deželni upravi dva — tujca. Pomislite, kaj bi rekli Kranjci, kaj Štajerci in deželani drugih kronovin, ako bi se hotela polastiti njihove deželne uprave dva tujca. Tam je vže misel na kaj tacega nemo-goča.

Pravijo, da hočejo uničiti sramotno zvezo poslancev S. L. S. z liberalnimi Italijani, zato se hočejo vezati z dr.

Faidutti-jem, to je z onim Faidutti-jem, ki je zavrnil ponujano roko poslancem S. L. S. ter se zvezal z najhujšim slov. liberalcem A. Gabrščekom. Ali hočete verjeti tem slepilom? Zato somišljeniki na volišče — za naše kandidate!

Razstava ročnih del in risb zavodov društva „Šolski Dom“

Dne 5. in 6. julija se je goriškim Slovincem zopet nudila priložnost občudovati marljivost naše šolske mladine ter se diviti procvitu zavodov društva »Šolski Dom«, ki mmože kakor varno ognjišče goriškega slovenstva v naši mladini toploto narodne zavesti in ljubezen do dela, ki je prvi pogoj narodnega obstoja.

Dne 5. julija je bila namreč otvorjena v poslopju »Narodnega Doma« razstava ročnih del in risan iz ljudske šole in pripravnic in izdelki ženske obrtne šole.

Goriškim Slovincem je razstava dobro znana, saj se njih deca tako vrlo trudi, da bodo atek in mamka videli tudi njih delo razstavljeno na častnem mestu; zato je posetila dne 5. in 6. jul. nešteta množica občinstva bogato razstavoinmarsikateregaugledna oseba je čestitala učiteljicam nad izvrstnim uspehom. Pa tudi priproste matere so radostnega obraza pokazale delo svojih hčerkic ter hvaležno pristopile k učiteljici rekoč: »Kaj bi bilo iz naših otrok, ako ne bi imeli teh šol?« Med množico obiskovalcev je bilo tudi dokaž Italijanov in Nemcev. Tudi oni se zanimajo za nas in hočejo videti, v koliki meri napreduje naša mladina. Ob pogledu na vsestranski napredek morajo priznati in občudovati marljivost in darovitost naše mladine.

V 7 prostornih dvoranah so bili razstavljeni izdelki obeh pripravnic za učiteljšča, ženske obrtne šole in ročna dela od 2. do 6. razreda ljudske šole »Šolskega« in od 2. do 5. razreda ljudske šole »Malega Doma«.

Dragi rodoljub, ki ti je napredek naše mile mladine tako pri srcu, pođi v duhu z menoj v prostorne dvorane in prepričaj se, da so naši zavodi šola, na katero smemo zreti z vsem narodnim ponosom.

Vstopiva v pritlično dvorano, kjer so razstavljena ročna dela 2., 3., 4. in 5. razreda ljudske šole iz »Malega Doma«! — Na prostorni steni in na dolgi mizi ob njej ugledaš ročna dela 2. razreda. Poleg začetnih vaj v kvačkanju vidiš tu nešteto najrazličnejših kvačkanih izdelkov: moških ovratnic, torbic za ročno delo, torbic za zelenjavo, mnogo toplih šerp in pelerin za zimo, spodnjih kril in lepih čipk in vložkov za perilo. Človek ne bi skoro verjel, da so to naredile drobne ročice osemletnih deklic. Pa tudi učenke 3. razreda so se vrlo izkazale. Mize in stena so bile polne pletenih izdelkov: nogovic, torbic, šerp, zapestnic in predpasnikov. Ob tretji steni so bila razobešena ročna dela 4. razreda izvršena v križevatem vbodu. Lični namizni prtji, osredki, čezmizne proge in lepe brisače so vzbujale pozornost občinstva. — Velika miza sredi dvorane pa je bila napolnjena z ročnimi deli 5. razreda in sicer s šivanim perilom za otroke in najrazličnejšim namiznim perilom, okrašenim z zobci in izšitimi okraski. Kako ponosni so otroci, ko prisedejo k mizi, ki je pokrita z izdelki njihovih rok in kako hvaležni so starši učiteljstvu nad praktično uporabo ličnih ročnih del! (Dalje prih.)

Politični pregled.

Boji na Balkanu.

Bolgariji se slabo godi. Ne samo na jugu marveč tudi na severu ima sedaj sovražnika. Rumunija, ki se je že več časa pripravljala, stopila je v akcijo ter zasedla Silistrio ter prodrla še 15 km v

bolgarsko ozemlje, ne da bi naletela na kak odpor. Čeravno je Bolgarija odločno protestirala proti temu prodiranju, je vseeno dala svojemu vojaštvu na severnih mejah odločno povelje, naj ne ovira prodiranje Rumunov.

Po poročilih iz Macedonije je bolgarska armada popolnoma pobita. Vsi oddelki se umikajo po hudih bitkah proti starim mejam. Srbi zmagonosno naznamajajo svoje zmage. Še ne potrjeno poročilo pravi, da so zavzeli celo Küstendil.

Grki tudi prodirajo zmagonosno in so se že združili s Srbi ob Strumici. — Zasedli so že Demir-Hissar.

Diplomacija se je začela sedaj tudi gibati. Rusija je v Belgradu in Sofiji intervenirala ter še enkrat zatrdila, da je ona absolutni protektor Balkanskih držav. Bolgarska je z neverjetno hitrostjo veselo pozdravila ta korak Rusije. Srbija in Črnagora ste odgovorili rezervirano. V srbskih političnih krogih pa se zatrjuje, da Srbija neče indirektnih pogajanj — ona se hoče pogajati neposredno z Bolgarijo

Domače in razne vesti.

Smrtna kosa. V četrtek je umrl po dolgi in mučni bolezni upravitelj »Narodne tiskarne, g. Tomaž Sedlaček v 47. letu svoje dobe. Pokojnik je bil orožniški stražmojster ter si je v službi, katero je vestno izpolnjeval, nakopal bolezen, ki mu ni več dopuščala opravljati orožniške službe. Kot upravitelj »Nar. tisk.« bil je zvest, pošten in neutrudljiv delavec ter od vseh čislav. Pokojnik zapušča soprogo in dva dečka, za katere je vedno imel največjo skrb in katerim izrekamo nad tej bridki izgubi naše iskreno sožalje. Pokojnemu Sedlačku podeli Bog večni mir!

Promocija. Naš rojak g. Dionizij Maraj bo v pondeljek dne 14. t. m. promoviran na dunajski unizerzi za doktorja prava.

Iz sodne službe. Sodnik Josip Oblak je premeščen iz Voloskega v Kanal; za sodnike so imenovani sodni avskultantje: Bogdan Mogorovič za Pazin, dr. Rihard Zetto za Koper in Anton Mraškočik za Volosko.

Iz stavbne službe. Za inženirje so imenovani stavbni pristavi: Alber Hohenberger v Trstu, Artur Marcuzzi v Tolminu, Josip Košir v Pazinu in Ivan Merkuška v Gorici; za definitivna provizorična pristava: Josip Badessich v Gradiški in Fran Zupančič v Trstu; za provizorične pristave stavbni praktikanje: Jakob Zacharlades v Gradiški, Milan Treo, Ivan Klasnig, Josip Sabacky in Anton Dolenz v Trstu.

Kratek spomin ima preč. g. kurat Čargo v Sovodnjah, kakor sam nekako priznava v zadnjem »Novem Času«. Obžalujemo! Bog ve, ako se še spominja, kaj vse je govoril minolo nedeljo v cerkvi in ako se tega spominja, Bog ve, ali ga vest peče; kajti krivico delat svojemu bližnjemu, v govor vpletati reči, katerih ljudstvo ne razume in si o njih vstvari zaradi tega najrazličnejše čast in dobro ime krateč pojme o zaslužnih možeh, o duhovnikih, ki znajo in so tudi vedno svoje stanovske dolžnosti popolnoma vršili in kot taki vedno korektnije postopali nego kurat Čargo — to pač ni lepo in je obsodbe vredno.

Kje so narodne koristi, ki jih obeta novo struja? Takih koristi seveda nikjer ni, ker kar so novostrujarji začeli, vse je le narodu v škodo. Dr. Breclj prav dobro ve, da njegov od začetka tihi boj proti dr. Gregorčiču ni prinesel našemu narodu nikakega dobička. In ta škodljivi boj je začel dr. Breclj v svojem srcu, še preden je prišel k nam. Boj proti tako zaslužnemu voditelju in proti takemu narodnemu delavcu je pa na vsak način velikanska škoda za narod, posebno še na Goriškem, kjer je vodil dr. Gregorčič boj na dve strani: proti Lahom in proti liberalcem. In pride mlad zdravnik, ki je politiko povohal

le od daleč, pa lop po dr. Gregorčiču, češ, ti pojdi, jaz rabim tu prostor. Tak človek je pač naroden škodljivec, ker ne uvidi, da z voditeljem izgubi lahko narod več kot eno osebo. Tega se dr. Breclj, ki baje dela vse v narodno korist, noče na noben način zavedati in goni dalje svojo pogubno pot. Ako bi bil imel dr. Breclj kaj srca za ljudstvo, bi bil pustil lepo »Novi čas« tam, kjer je bil, ne bil bi ga klical v življenje. Vedel je prav dobro, da ima stranka že dva lista in da je tretji čisto brezpotreben. Toda ker Breclju ni bilo do narodnih koristi je hitro ustanovil še en list, da bi delal z njim na Goriškem še večjo škodo. Če nič drugega, že konkurenca z novim podjetjem ni bila na korist našemu ljudstvu, ker ta ali oni si je pač naročil »Novi čas« in ga tudi redno plačal. Na vsak način ta stvar ni pomnožila našega narodnega kapitala, ampak oslabšala našo narodno pozicijo v Gorici. Posebno pa velja to zadnje, ako pomislimo, da je bil »Novi čas« ustanovljen edino v strankarske namene, da je dr. Breclj lažje delal zgago med našim dobrim ljudstvom. Ako on to dobro premisli, mora pač priznati, da bi bil on s pohudnimi spisi o zdravilstvu, o snagi, o higijeni itd., z eno besedo kot zdravnik na svojem mestu lahko ljudstvu res kaj koristil, s svojo nezrelo politiko pa je ljudstvo le oškodoval. Najhujša je pa moralna škoda, razdor in razkol v stranki, ki ga ima edino dr. Breclj na vesti. Ali je to prav, da njegov list pridiguje in razglašja boj proti duhovniku dr. Gregorčiču? Že to dejstvo samo da misliti. Kakšen veren in pobožen človek je to, ki naperi boj proti zaslužnemu duhovniku, politiku in narodnjaku. Ali se to strinja s katoliško vero, katero ti gospodje vlačijo vedno na dan. Kdo more izmed novostrujarjev dr. Gregorčiču očitati eno slabo dejanje in vendar boj proti njemu. Ali ni to škoda za narod in prav velika in občutna škoda, ki zna imeti še hude posledice. Dalje ljudstvo samo: ali ni ravno dr. Breclj kriv, da je razcepil naše ljudstvo v dva tabora, da se širi pohujšanje, sovražstvo in zaničevanje med katoliško čredo. Kako bo dr. Breclj opravičil to svoje početje, kdo bo popravil moralno škodo tega boja. Najgrše je pri tem, da »Novi čas« piše še vedno o nekilih narodnih koristih. Ako bo kdo od nove struje imel kak dobiček, bo to pač edino dr. Breclj, vse ljudstvo pa bo imelo ogromno gmotno in moralno škodo. Takih voditeljev nas pač Bog obvari, zato pa potisnimo ga ob volitvah kolikor mogoče od sebe s tem, da damo svoj glas kandidatom dr. Gregorčičeve struje, ki je bila in bo vedno za naše gospodarske in verske koristi. Dr. Gregorčič je naš voditelj, njegovi kandidati naj bodo naši bodoči poslanci!

Novostrujarska disciplina je le prazna fraza, kar so pokazali novostrujarji sami že takoj ob svojem nastopu. Tem ljudem ni bilo nikoli mar za kako politično organizacijo, kjer bi oni ne bili kolovodje. Vse, kar jim ni prišlo slučajno ali s silo pod nogo, vse to so zatajili, da bi bili oni se kje pokazali kot dobri delavci pod drugim vodstvom, to je proti njih principu. Novostrujar je vsak tako domišljav, da se čuti za načelnika in voditelja in le z jezo in sovražstvom gledaajo eden na drugega. Njim je vsaka disciplina deveta briga, da bi se prilagodili danim razmeram, tega ne zmorejo, zato ustvarjajo vedno kako novotarijo, da je več mest za voditelje. Delo v naši stranki jim ni dišalo, ker niso hoteli biti narodni delavci, ampak komandanti. Zato tako bridko povdarjajo vedno, da njih uloge niso uloge delavev hlapcev, ampak uloge sinov gospodarjev. Tako disciplino so prinesli ti tičji s Kranjskega, da so takoj začeli razgrajati in razdirati okoli sebe, ruvati in ščuvati proti našemu voditelju dr. Gregorčiču, četudi se še niso bili dobro ogreli na naših tleh. Edino zato, da bi lažje hujskali ljudstvo proti našim poslancem, edino zato so zalezli tupatam med ljudstvo in trosili svoje

vi hlapci? Mu že pokažemo! Če je treba, pojdemo tudi preko njega!« Saj bo dr. Breclj gotovo tudi tajil, če mu povemo, da se je on izrazil, da on ne prizna nobene avtoritete in vendar je tudi to res, samo prijetno ni za kandidata Breclja.

Za 5 K se je uštel dr. Breclj pri tistem bolniku, ki ga je zdravil, kakor pravi »Novi čas«, konec sveta. Dobil je namreč kot honorar prav goto 50 K, če tudi on pravi, da le 45 K. Povemo mu pa, da je dr. Gresič bil tisti, ki je prišel isto pot ravno tako ponoči in računil le 25 K. Tedaj je bil dr. Breclj na vsak način dražji. Sicer naj pogleda slučaj iz Števerjana, ki je objavljen v predzadnem »Prim. listu«.

Nekaj statistike naše gimnazije. — Vsega skupaj je bilo vsprejetih 1073 učencev. Konec leta jih je ostalo 981. Od teh je 868 iz goriške dežele. Po narodnosti je: 56 Nemcev, 438 Italijanov, 482 Slovencev, 2 Hrvat, 2 Poljaka, 1 Rumun. Katoličanov je 964. Najstarejši dijak ima 22 let. Odličnjakov je 130, 696 jih je napredovalo, 112 jih je padlo, 33 jih ima ponavljalni izpit.

Statistika realke. Vpisanih 418, konec leta 367. Goričanov 212. Po narodnosti je: Nemcev 82, Italijanov 120, Slovencev 158, Hrvat 1, Čenov 5, Katolikov je 353. Najstarejši učenec ima 24 let. Odličnjakov je 11. Napredovalo je 269, padlo pa 50 učencev.

Maturu na gimnaziji so napravili do danes dopoldne (odličnjaki so debelo tiskani: **Birsa, Cejan, Faninger, Ferjančič, Gerbič, Gorjup, Gruden, Kanušič, Kobal, Kodermac, Košič, Laharnar, Lutman, Matelič, Mermolja, Nanut.**

Matura na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici. Izpit so prestali sledeči gg. kandidati Bajt Mirko, Beučič Ivan, Bevk Fr., Bratuž Karol, Čok Albert, Ducman Simon, Feigelj Ivan, Gabrijelčič Andrej, Gorjup Rudolf, Jakopec Karol, Klemenčič Alojz, Kovač Viktor, Martelanc Just, Mayer Ernest, Pečarič Mirko, Pečenko Andrej, Prinčič Edvard, Ravter Mirko, Sancin Cezar, Sancin Karol, Skomina Alojz, Terpin Jožef, Vižin Anton, Vončina Franc. Dalje sta pala za celo leto dva in štirje za dva meseca.

Avtomobilna vožnja Gorica - Postojna. Od 16. julija t. l. dalje bodo oskrbovali poštne prevažanje na progi poštne urad Gorica I (glavni poštni urad) — poštne urad Postojna in nazaj po dvakrat na dan avtomobili, katere bo prevzela »Gorica-Postojna«, avtomobilna družba z. o. z. v Gorici.

Avtomobili bodo odhajali iz Gorice in Postojne ob VI. uri zjutraj in ob 4. uri popoldne in bodo prihajali v Gorico ob 9. uri 45 minut predpoldne in ob 7. uri 45 minut zvečer in v Postojno ob 9. uri 50 minut predpoldne, oziroma ob 7. uri 50 minut zvečer.

Slovenske abiturientinje tuk. žen. učiteljska prirede danes zvečer ob 8. uri in pol pri »Jelenu« veselico, pri kateri sodelujejo učiteljski. Svirala bo vojaška godba. Vstopnina 60 vin.

Sklep šolskega leta na obrtni nadaljevalni šoli v Solkanu. Na obrtni nadaljevalni šoli v Solkanu se je končalo šolsko leto 29. junija. Sklepne slovesnosti so se udeležili kot člani šolskega odbora gg.: župan Josip Vuga, šolski rav-

natelj T. Jug, c. kr. okr. šol. nadzornik dr. Josip Pavlin, koncipist trgovske in obrtne zbornice dr. Anton Grusovin, mizarški mojster Anton Makuc in šolski vodja Fr. Bajt. Navzoče je bilo učiteljstvo domače obrtne ljudske šole, mnogo občinskih starejšin, obrtnih mojstrov, več gospodarjev in članov odličnih družin in mnogo drugega občinstva.

— Iz poročila šolskega vodja se naznajo sledeči važnejši podatki: Šolsko leto je trajalo 8 mesecev. Šola je dvo-razredna, a oba razreda imata paralelko. Ustanovljena je bila 1. 1909. Vzdržujejo jo deželni zalog, država, c. kr. okr. šolski zalog, občina Solkanska in trgovska in obrtna zborica. — Poučevalo se je v vsakem razredu po 8, skupaj 32 ur na teden. Učni predmeti so bili: geometrično in projekcijsko risanje, prostoročno risanje, strokovno risanje, obrtno spise v zvezi z občini obtnimi predpisi in najvažnejše, kako se varuje in ohranjuje zdravje. — V začetku leta je bilo 118, konec leta pa 11 učencev v dobi od 14 do 18 let. — Povprečno je bilo pri pouku vsak učni dan navzočih 85%. — Učni smoter jih je doseglo 87, zaostali so pa 4. — Kot premije so se delile hranilnične knjižice na zneske od 5 do 10 K, ki so vinkulirani do 20. starostnega leta, v skupnem znesku 150 K. — Obdarovanih je bilo 21 vajencev. — Po narodnosti so bili razven enega vajenca vsi Slovenci. Mizarških vajencev je bilo 80, ključavničarskih in kovaških 8, krojaških 3. — Poučevale so 4 učne osebe in sicer gg.: šolski vodja Fr. Bajt, strokovni mizarški risar Fr. Scherzer, Alb. Stritar in Em. Zorn, vsak po 8 ur na teden. Pouk je bil reden in točen in šolski obisk boljši od prejšnjih let. — Po slovesnem sklepu šolskega leta, ki se je vršil v navadnem redu kakor na drugih obrtnih šolah, je bila otvorena razstava medletnih izdelkov, ki je ostala odprta do 4 in pol pop. — Razstavo je prišlo ogledat mnogo občinstva, ki se je pričalo, da je šola dosegla lepe uspehe. — Novo šolsko leto prične 3. novembra.

Hranilnica in posojilnica v Solkanu, reg. zadr. z neomej. zavezo, bo imela dne 27. julija 1913 koj po popoldanski službi božji svoj občni zbor z dnevnim redom po pravilih § 31.

Knjižice z znamkami. Občinstvo, ki potuje, se opozarja na knjižice z znamkami. Knjižice vsebujejo 18 znamk po 5 in 6 znamk po 10 vinarjev ter se dobe pri vseh poštinih uradih ter v večjih tobakarnah.

Strašna nesreča na južnem koldvoru v Trstu. Dne 9. t. m. popoldne je v skladišču eksplodirala železna cev, v kateri se je nahajala ogljenčeva kislina. Eksplozija je grožno učinkovala. Ene mu delavcu so železni kosi črepinjo čisto odbili, neki drugi delavec je bil nevarno ranjen. Streho skladišča je prebila 33 kg težka železna cev, napolnjena z ogljenčevo kislino, ki pa v tej cevi v veliko srečo ni eksplodirala.

V Boh. Bistrici je za poletno sezono na razpolago še nekaj prav lepih stanovanj, deloma v hotelih, deloma v privatnih hišah. Na vprašanja radevolje odgovarja »Prometno društvo Boh. Bistrica«.

Z Jadransko banko se je združila dubrovniška Hrvaška kreditna banka, katere centrala v Dubrovniku in njene podružnice v Splitu, Šibeniku in Zadru

se bodo odslej vodile kot podružnice Jadranske banke.

Strela užgala hišo. Iz Sovodenj nam pišejo: Minulo četrtek je udarila strela v hišo, ki stoji tik palače viteza Tossija. Strela je užgala streho in nakrat je bila cela hiša v plamenu. Družina Kuzminova, ki se je nahajala v spodnjih prostorih ni niti zapazila, da gori nad njo. Streha se je kmalu udrla in podsula spodnjisobi in vso opravilo, obleko in druge predmete, ki so se nahajali v hiši. Nesrečni Kuzminovi družini je vse pogorelo. — Hiša, ki je bila zavarovana, je bila last viteza Tossija. Hišna oprava in obleka Kuzminove družine pa ni bila zavarovana.

Prav odlična matura. Redek dogodek bo bilježilo prihodnje leto izvestje ženskega učiteljskega v Celovcu. Na zavodu je namreč letos maturiralo 54 javnih učenk in 3 eksternisk in uspeh izpita je bil tako ugoden, da je dobilo odliko 42 kandidatki.

Velike povodnji na Ogrskem. Na Ogrskem so imeli minole dni vsled močnega deževja silne povodnji, ki so napravile ogromno škodo na polju ter na poslopih. Škode je več milijonov K. —

Napadalec na španskega kralja obsojen na smrt. Iz Madrida se poroča, da je bil obsojen na smrt Sanchy Allegre, ki je izvršil napad na španskega kralja.

Central-Bio nudi nam bo danes v soboto in jutri v nedeljo ne le kinematografski temveč tudi muzikalni užitek. Imeli bomo priliko slišati Fonolo na Bösendorfer glasovirju, igrala se bode Lisztova ogrska rapsodija št. 2. Kar se tiče kinematografskih predstav, naj zadostuje omeniti da je vodstvo Central-Bio sklenilo pogodbo z največjo svetovno tvrdko Pathé Frères iz Pariza, kar nam jamči, da so filmi, ki se predstavljajo na izvanredno obširni steni, brez konkurence. Pathé Journal, ki se bode tudi sedaj predstavljati, seznanil nas bo z vsakdanjimi svetovnimi dogodljaji. Iz omenjenega je razidno, da je sedanje vodstvo Central-Bio v zelo spretni in žilavi roki, ki se potrudi občinstvu pri vsaki predstavi več nuditi, da doseže s

Za fotografsko stroko, se išče učenko od 15 do 18 let staro. Zahteva se znanje slovenščine, italjaščine in nemščine vsaj v govoru. Plača po dogovoru. Nastop lahko takoj. **Atelier Weiss** GORICA, Via Tre Re 16.

tem kinematografomono veljavo, kakoršno uživajo danes kinematografi po cellem svetu. Cene predstav so znižane na minimum. V sedanjih resnih časih ko človek išče razvedrila, se pač ne more najti ugodnejšega kakor obisk kinematografa, kateri vsestranski užitek se mu nudi že za malo vinarjev.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti pogodovoru po zelo ugodnih cenah.

Pozor!
8000 parov čevljev.
4 pare čevljev za 9 K.

Zaradi plačilnih težav več velikih tovarnih je bilo naloženo razprodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakomur 2 para možkih in 2 para ženskih čevljev iz usnja, rujavih ali črnih, elegantnih nove fasone, velikost po poslani meri v cm. Vse štiri pare prodam za **9 K.**

Razpošilja po povzetju
S. A. LESER, Krakovo
Josefsgasse 10 S. 1044.

Zamenjava dovoljena in tudi denar se vrne.

NAJBOLJŠA / STREHA / SEDANJO / TI
Firmit - SKRILJEVEC

Asbestni cementni skriljevec firmit je umeten kamen najboljših vrst

FIRMITOVE TOVARNE ZADRŽOZ
WEISSENBACH OB TRIESTINGI
/PODNE AVTRIJ/KO
ZA /TOP/TVO IN ZALOGA
G. GREGORIČ · GORICA · OZKA ULICA 11.

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in na boljši bodisi za navadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajo predmete se dobi po tovarniški eni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.
Borzna naročila.
Promese za vsa zrebanja.
Vnovčenje kuponov in izzrebanih vrednostnih papirjev.

— Eskont menic —
— Stavbeni krediti. —
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.